

Dato
10. august**Budgetnotat - Demografiudvikling ift. specialiserede skoler og dagtilbud** 2021**Problemstilling**

I løbet af 2021 har der været en markant stigning blandt børn med krav på specialtilbud på skole- og dagtilbudsområdet. Denne udvikling er en del af en større tendens på tværs af landet, som udspiller sig parallelt med et faldende antal børn i alderen 0-17 år på landsplan og i Kalundborg Kommune¹. På grund af den markante stigning i 2021 er det administrative budget på skole og dagtilbudsområdet udfordret, og derfor er der et øget budgetbehov. Dette øgede budgetbehov kan ikke dækkes af det afsatte budget til løbende visitationer, som er placeret i Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse, idet dette budget dækker udgifter til specialtilbud der opstår indenfor budgetåret via fællesvisitationen og tilflyttere. Ligeledes betyder den politiske beslutning omkring ressourcetildeling, at det øgede budgetkrav ikke kan finansieres via det almene skoleområde, idet disse er fastlagt pr. 1. marts forud for det kommende skoleår.

Baggrund

Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse samarbejder med Fagcenter Børn og Familie igennem Fællesvisitationen omkring visitation af børn og unge med behov for særlige skoletilbud og dagtilbud, og visiterer månedligt til de kommunale specialtilbud: ressourcedagtilbud, specialinstitutionen Lærkereden, inklusionscentrene, specialskolerne Kathøj og Svallerup og Sigrid Undset Skolen samt den Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU).

Budgetterne der tildeles til børn og unge med særlige behov til dagtilbud og skole, er fordelt mellem den enkelte skole og det enkelte dagtilbudsområde, samt Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse. Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse samarbejder tæt med skoler og dagtilbud samt økonomistaben omkring forudsætningerne for det kommende budget, og den demografisk regulering som sker via de politisk vedtagne ressourcetildelingsmodeller på hhv. kommunale daginstitutioner, kommunal dagpleje og folkeskoleområdet. Ressourcetildelingsmodellerne angiver hvor mange ressourcer der budgetteres med til kommunale dagtilbud og kommunens folkeskoler.

Budgetterne tildeles på baggrund af antallet af børn og unge for de demografiregulerede områder i dagtilbud og skoler, som ressourcetildelingsmodellerne bestemmer. Derudover fastsættes der årligt et budget som fagcenteret anvender til de børn der løbende visiteres fra de almene tilbud samt de børn der tilflytter i løbet af året og som har et lovgivningsmæssigt krav på specialtilbud. I 2022 er det fastsatte budget på 3.364.000 kr.

Budgetterne fastlægges 1. marts og dette betyder at alle almene og specialiserede tilbud kender deres budgetramme for det kommende budgetår, og planlægger efter denne ramme.

Udfordring på baggrund af øget tilgang i 2021

I forhold til budget og udgifter i 2021 er der konstateret et markant behov for justering, idet basis-budgetterne på de specialiserede tilbud på hhv. skole og

---

¹ Danmarks Statistik

dagtilbudsområdet ikke rækker til de pladsbehov der er konstateret i første halvår af 2021. Denne udvikling vil fortsætte i budget 2022 samt overslagsår, idet antallet af kendte behov for specialtilbudspladser er steget væsentligt siden 1. marts 2021.

Det administrative budget for kommunens specialinstitutioner, rummer ikke den markante stigning i antallet af kendte børn og unge, der er set siden 1. marts 2021. Derfor opstår behovet for at tilføre yderligere midler til budgettet.

Tabellen herunder viser udviklingen af kendte børn med krav på specialtilbud i løbet af første halvår af 2021.

Tablel: Antallet af kendte elever til start i specialtilbud for skoleåret 2021/22

<i>Tilbud</i>	<i>Antal kendte elever pr. 1. marts 2021</i>	<i>Antal kendte elever pr. 1. juli 2021</i>	<i>Difference (antal elever)</i>
Gørlev Inklusionscenter	45	57*	+12
Hvidebæk Inklusionscenter	42	45*	+3
Rynkevang Inklusionscenter	67	72*	+5
Sigrid Undset skolen	70	73*	+3
Kathøjskolen	56	69	+13
Svallerup Skole	56	65	+9
Lærkereden Specialbørnehave (forventning 2022)	20	25*	+5
Sum	356	406	+50

*Tallet er udtryk for kendte børn og unge pr. 1.7. 2021. Der kan komme yderligere tilflyttere henover sommeren, som har krav på et specialiseret tilbud.

Tabellen herunder viser hvordan antallet af visiterede børn har en direkte afledt økonomisk effekt på den økonomiske merudgift på området.

Tablel: Forventede økonomiske konsekvenser af øget antal kendte elever til start i specialtilbud for skoleåret 2021/22

Tilbud / udgifter i kr.	Udgifter i 2022 på baggrund af kendte børn d. 1. marts 2021	Udgifter i 2022 på baggrund af kendte børn d. 1. juli 2021	Difference
Gørlev Inklusionscenter	8.354.100	10.435.100	2.081.000
Hvidebæk Inklusionscenter	7.834.600	8.355.400	520.800
Rynkevang Inklusionscenter	12.166.200	13.035.000	868.800
Sigrid Undset Skolen	16.015.900	16.705.700	689.800
Kathøjskolen	18.146.100	22.327.800	4.181.700
Svallerup skole	15.510.000	17.987.700	2.477.700
Lærkereden Specialbørnehave	3.868.200	*5.441.500	1.573.300
Sum	81.895.100	94.288.200	12.393.100

*Beløbet er incl. udgifter til befordring.

Differencen på antal kendte elever på specialtilbud for skoleåret 2021/22 kan resultere i en besparelse på normalområdet på 1.238.400 kr., heraf 962.700 kr. på skoledelen, svarende til 45 elever og 275.700 kr. på dagtilbudsdelen, svarende til 5 børn.

Økonomiske overvejelser

Såfremt Kommunalbestyrelsen prioriterer demografiudviklingen på det specialiserede skoleområde udenfor den nuværende budgetramme på folkeskoleområdet, så vil det være en udvidelse af servicerammen – og dermed også en udvidelse af ressourcetildelingen på folkeskoleområdet.

Inklusionsmidlerne på folkeskolerne er, i den nuværende tildelingsmodel, det samme som før, selvom andelen af inkluderede elever med vanskeligheder i almenområdet må forventes faldet i sammenhæng med stigningen af elever visiteret til det specialiserede område.

Kommunalbestyrelsen kan eventuelt overveje at ændre modellen for inklusionsmidlerne på folkeskolerne, således at disse inklusionsmidler, helt eller delvist, medfinansierer de øgede udgifter på specialområdet. Dette under hensyntagen til, at behovet for inklusion i tilknytning til almenområdet kan antages at være mindre i takt med, at flere elever fra almenområdet flyttes til specialområdet.

Alternativt kan Kommunalbestyrelsen overveje, at målrettet de ekstra ressourcer "generelt løft af folkeskolen" til specialområdet.

Udvikling i forhold til specialtilbud og diagnoser

Der ses generelt en stigende tendens i antallet af børn og unge som har behov for et specialtilbud i Kalundborg Kommune og på landsplan.

Tabellen herunder viser den historiske udvikling i antallet af børn og unge med behov for specialtilbud i Kalundborg Kommune.

Tabel – Udviklingen i antallet af helårsbørn i specialtilbud 2018 – 2021

Specialtilbud / År	2018	2019	2020
Inklusionscenter Gørlev årselever	41	42	45
Inklusionscenter Hvidebæk årselever	32	35	44
Inklusionscenter Rynkevangen årselever	50	50	61
Sigrid Undset Skolen årselever	74	71	72
Kathøj/Svallerup Skolen årselever	112	114	111
Lærkereden Specialbørnehave årsbørn	16	17	18
Stu helårselever	75	73	89
Sum	400	402	440

Det stigende behov for specialtilbud har også en sammenhæng til undersøgelser² der viser at antallet af børn og unge med ADHD, autisme, angst og andre diagnoser, målt i forhold til alle 0-17-årige i Danmark, er steget med over 50 pct. i perioden 2009-2019. Undersøgelse viser at de fem hyppigste psykiatriske diagnoser børn og unge lider af er ADHD, autisme, belastnings- og tilpasningsreaktioner (stress), specifikke udviklingsforstyrrelser vedrørende sprog, tale og indlæringsvanskeligheder samt angst og OCD og fobier.

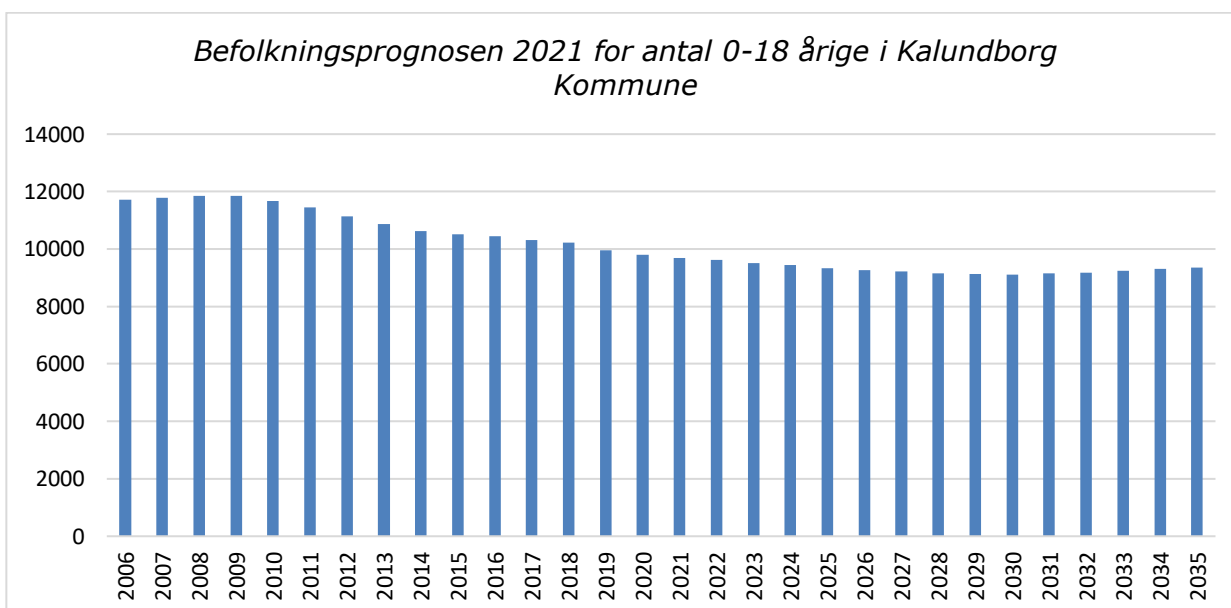
Andelen af børn og unge med ADHD er mere end fordoblet de siden 2009, ligesom den største stigning over den 10-årige periode ses i forekomsten af autisme med over 150 pct. stigning. Derudover er andelen af børn og unge som har flere forskellige psykiatriske diagnoser, er steget fra 26 pct. i 2009 til 40 pct. i 2019 på landsplan.

I Kalundborg kommune følges tendensen med udviklingen inden for ADHD- og autismeområdet, angst og ikke mindst børn og unge med mere en diagnose. Det er ofte disse børn som får brug for visitation til særlige tilbud, og ofte også behov for specialtilbud. Tabellen herunder fra tillæg til rapporten "Bilag 1: Kommunefordelte Nøgletal Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser"

² Social- og indenrigsministeriets Benchmarkingenhed har senest i august 2020 udgivet rapporten "Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser" som redegør for udviklingen.

<i>Kalundborg - Antal børn og unge med psykiatriske diagnoser 0-17 årige</i>	2019 (antal pr. 1000)	Udvikling siden 2009 (pct.)
	69,9	63 %
Udvalgte diagnoser		
• ADHD	33,8	138 %
• Autisme	20,3	205 %
• Belastningsreaktioner	11,4	148 %
• Specifikke udviklingsforstyrrelser	5,0	66 %
• Angst	8,9	148 %
• Mere end en diagnose registreret	44,3	20 %

Denne udvikling skal ses i sammenhæng med, at Kalundborg Kommunes befolkningsprognose generelt viser, at der vil ske et løbende fald i antallet af børn og unge. På trods af dette oplever Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse altså fortsat en øget tilgang til specialtilbud og stadigt stigende udgifter på dette område. Se befolkningsprognose herunder:

Udviklingen er ikke enestående for Kalundborg Kommune, hverken hvad angår antallet af sager, eller den øgede kompleksitet og dermed øgede udgifter. Det betyder, at der må forventes stigende udgifter til både specialskoletilbud og specialtilbud på 0-6 års området.

I forbindelse med visitationen juli 2021, er det muligt at forudsige budget 2022 mere præcist, men udgiftsniveauet er svært at forudsige i overslagsårene. Nogle børn og unges livssituation kan ændres pludseligt, og tilflytning betyder at der opstår akutte behov for specialtilbud, som ikke har været mulige at forudsige og dermed styre rent økonomisk. Der vil som hidtil altid være sager, som vil opstå efter budgetlægningen, eller i løbet af budgetåret, disse finansieres som tidligere nævnt via de budgetlagte midler i Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse. Alle visiterede sager til specialtilbud genvurderes årligt og følges tæt i visitationen.

Som noget nyt har Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse, i samarbejde med Ung Kalundborg igangsat en prøvehandling for udskolings elever, som typisk ikke har været i skole i meget lang tid og tilbyder en mere praktisk skoledag i et andet miljø. Paletten afprøves i skoleåret 2021/22 for 6 unge, med henblik på at vurdere, om denne mellemform kan være et alternativ til de eksisterende specialtilbud, for unge med højt fravær og særlige behov. Eleverne indskrives i perioden på deres almene skole, men tilbuddet foregår fysisk i ungdomsskolens regi.